

NHỮNG YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN AN NINH CHÍNH TRỊ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

★ ThS TRẦN QUỐC HƯNG

Học viện An ninh nhân dân

- **Tóm tắt:** An ninh chính trị giữ vị trí nền tảng, bảo đảm ổn định xã hội và phát triển bền vững quốc gia. Bài viết phân tích các yếu tố tác động đến an ninh chính trị, từ xu thế cách mạng khoa học - công nghệ, kinh tế thị trường, toàn cầu hóa đến giá trị truyền thống dân tộc và hệ thống quan điểm, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước. Trên cơ sở đó, chỉ ra những nguy cơ tiềm ẩn, đồng thời đề xuất giải pháp nhằm củng cố vững chắc an ninh chính trị trong giai đoạn mới.
- **Từ khóa:** an ninh chính trị; ổn định xã hội; toàn cầu hóa; kinh tế thị trường; giá trị truyền thống.

1. Mở đầu

An ninh chính trị không chỉ là một phạm trù trong lĩnh vực quốc phòng, an ninh, mà trước hết là nền tảng cốt lõi bảo đảm cho sự ổn định xã hội, phát triển bền vững về kinh tế, văn hóa, xã hội và giữ vững độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của quốc gia. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, an ninh chính trị của Việt Nam đang chịu sự tác động đan xen, đa chiều của nhiều yếu tố.

Sự phát triển mạnh mẽ của cách mạng khoa học - công nghệ, nhất là công nghệ số và truyền thông mạng, mở ra cơ hội to lớn cho đổi mới sáng tạo, nâng cao năng lực quản trị quốc gia. Song, chính sự lan tỏa nhanh chóng của thông tin cũng làm gia tăng nguy cơ bất ổn, khi các thế lực thù địch, phản động triệt để lợi dụng không gian mạng để gieo rắc quan điểm sai trái, kích động chia rẽ dân tộc, tôn giáo, gây nhiễu loạn nhận thức xã hội.

Quá trình phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, cùng với hội nhập quốc tế sâu rộng, vừa tạo động lực cho tăng trưởng, vừa làm nảy sinh những vấn đề xã hội phức tạp: phân hóa giàu nghèo, mâu thuẫn lợi ích, suy thoái một bộ phận giá trị văn hóa, đạo đức truyền thống. Đây là những nhân tố tiềm ẩn nguy cơ ảnh hưởng trực tiếp đến ổn định chính trị - xã hội nếu không được quản trị và định hướng kịp thời. Bên cạnh đó, cạnh tranh chiến lược giữa các cường quốc, các vấn đề an ninh phi truyền thống như biến đổi khí hậu, dịch bệnh, an ninh năng lượng, an ninh nguồn nước... đang tác động ngày càng mạnh mẽ tới môi trường an ninh quốc gia.

Trong bối cảnh đó, việc nghiên cứu một cách hệ thống các nhân tố tác động đến an ninh chính trị ở Việt Nam hiện nay trở nên hết sức cần thiết. Không chỉ dừng lại ở việc nhận diện thách thức, mà quan trọng hơn là chỉ ra cơ sở lý luận, thực

tiền nhằm xây dựng giải pháp phù hợp, bảo đảm an ninh chính trị vững chắc, làm nền tảng cho sự ổn định và phát triển của đất nước.

2. Nội dung

2.1. *Thực trạng an ninh chính trị ở Việt Nam hiện nay*

Những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước và sự tham gia của toàn dân, an ninh chính trị trong nước tiếp tục được giữ vững, tạo nền tảng ổn định cho phát triển.

Trên bình diện chính trị - xã hội, sự ổn định trước hết bắt nguồn từ vai trò lãnh đạo toàn diện của Đảng và quản trị hiệu quả của Nhà nước. Đảng không chỉ định hướng chiến lược, mà còn giữ vai trò hạt nhân quy tụ niềm tin, tạo sự đồng thuận xã hội, là những yếu tố nền tảng của an ninh chính trị. Nhà nước, với công cụ pháp luật và hệ thống tổ chức từ trung ương đến cơ sở, triển khai cụ thể hóa các chủ trương, bảo đảm

cho mọi nguy cơ, thách thức được nhận diện, phòng ngừa và xử lý kịp thời.

Trong bối cảnh nhiều biến động, từ âm mưu chống phá của các thế lực thù địch đến những thách thức phi truyền thống, sự kết hợp giữa vai trò lãnh đạo của Đảng, quản trị của Nhà nước và sức mạnh của nhân dân đã hình thành “thế trận an ninh nhân dân” vững chắc⁽¹⁾. Đây là điểm then chốt để giữ vững môi trường chính trị ổn định, an toàn, tạo tiền đề cho phát triển đất nước trong giai đoạn hiện nay⁽²⁾. Dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng, hệ thống chính trị chủ động nhận diện, ngăn chặn nhiều âm mưu, hoạt động chống phá; các vụ việc phức tạp được xử lý kịp thời, không để lan rộng thành “điểm nóng”.

Không gian mạng, vốn là “địa bàn” thường xuyên bị các thế lực thù địch và tội phạm lợi dụng để tiến hành các hoạt động chống phá, đã

Người cao tuổi song hành cùng chiến sĩ Biên phòng trên đường tuần tra bảo vệ biên giới

Ảnh: bienphong.com.vn

và đang được quản trị theo hướng chủ động, dự báo sớm và kiểm soát hiệu quả hơn. Đây là sự chuyển biến có ý nghĩa chiến lược, phản ánh nỗ lực của Nhà nước trong việc nâng tầm năng lực quản trị an ninh mạng từ thế ứng phó thụ động sang phòng ngừa chủ động, qua đó góp phần củng cố nền tảng an ninh chính trị trong bối cảnh chuyển đổi số. Năm 2024, cơ quan quản lý của Việt Nam đã yêu cầu các nền tảng xuyên biên giới gỡ 15.995 nội dung vi phạm pháp luật Việt Nam⁽³⁾; đồng thời, hệ thống kỹ thuật chuyên trách đã chặn 10.000 tên miền độc hại (trong đó 2.700 tên miền lừa đảo), cho thấy hiệu ứng của cách tiếp cận kết hợp công cụ pháp lý và năng lực kỹ thuật⁽⁴⁾. Ở cấp điều hành, các khuyến cáo, phương án phòng chống mã độc, lừa đảo trực tuyến, cảnh báo website mạo danh cơ quan nhà nước được ban hành thường xuyên, thể hiện sự chuyển dịch từ “ứng phó bị động” sang “phòng ngừa chủ động”

Trong bối cảnh kinh tế số, việc hoàn thiện hành lang pháp lý trở thành yêu cầu tất yếu nhằm củng cố nền tảng an ninh chính trị. Các văn bản pháp luật mới không chỉ bổ sung công cụ quản lý mà còn tạo cơ chế kiểm soát chủ động trên không gian mạng - lĩnh vực nhạy cảm và thường xuyên bị lợi dụng để chống phá. Nghị định 13/2023/NĐ-CP ngày 17-4-2023 của Chính phủ về bảo vệ dữ liệu cá nhân đã đặt ra những nguyên tắc căn bản trong xử lý, buộc các tổ chức, cá nhân phải tuân thủ trách nhiệm bảo mật, qua đó ngăn ngừa nguy cơ khai thác dữ liệu phục vụ hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước và nhân dân⁽⁵⁾. Nghị định 15/2020/NĐ-CP ngày 03-02-2020 của Chính phủ thiết lập chế tài nghiêm khắc đối với hành vi tung tin giả, sai sự thật, là thủ đoạn phổ biến nhằm gây rối loạn xã hội, làm suy giảm niềm tin của nhân dân. Nghị định 147/2024/NĐ-CP ngày 09-11-2024 của

Chính phủ yêu cầu các nền tảng gỡ bỏ nội dung vi phạm trong vòng 24 giờ, góp phần thu hẹp khoảng trống xử lý, ngăn chặn hiệu ứng lan truyền tiêu cực và tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan quản lý với doanh nghiệp cung cấp dịch vụ số.

Từ những quy định trên cho thấy, Việt Nam đang chuyển dịch mạnh mẽ từ ứng phó tình huống sang chủ động phòng ngừa, coi pháp luật là chốt chặn chiến lược trong bảo đảm an ninh chính trị. Đây không chỉ là bước tiến trong việc củng cố kỷ cương và trật tự xã hội, mà còn là minh chứng cho năng lực quản trị ngày càng toàn diện của Nhà nước trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi số, khi không gian mạng trở thành mặt trận đặc biệt nhạy cảm đối với sự ổn định chính trị - xã hội⁽⁶⁾.

Tuy vậy, thách thức mới - cũ đan xen vẫn hiện hữu: cạnh tranh chiến lược quốc tế, tác động của kinh tế thị trường và phân hóa giàu nghèo, các nguy cơ an ninh phi truyền thống, cùng xu hướng thao túng thông tin trên nền tảng số. Một số báo cáo ghi nhận việc gia tăng yêu cầu gỡ bỏ nội dung và kiểm soát chặt chẽ hơn môi trường trực tuyến, đặt ra bài toán hài hòa giữa hiệu quả quản trị và chuẩn mực pháp lý, quyền con người trong kỷ nguyên số. Về tổng thể, bức tranh an ninh chính trị hiện nay cho thấy xu hướng ổn định là chủ đạo, nhờ sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản trị của Nhà nước và sự tham gia của toàn dân; đồng thời, đòi hỏi tiếp tục hoàn thiện thể chế thích ứng số, nâng cao năng lực tác chiến chính trị - xã hội ở cơ sở và tăng cường hợp lực Nhà nước - doanh nghiệp - xã hội trong quản trị không gian mạng, coi đó là nền tảng của phát triển bền vững.

Những yếu tố tác động

Đường lối và chính sách đúng đắn luôn giữ vai trò là nhân tố quyết định trong việc bảo đảm

ổn định chính trị. Sự kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời biết vận dụng sáng tạo trong quá trình đổi mới, đã giúp Việt Nam đạt được nhiều thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử trong gần bốn thập kỷ qua, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của đất nước. Bối cảnh hiện nay cũng đang đặt ra những vấn đề mới, phức tạp, nhiều yếu tố chưa từng được dự liệu, có khả năng tác động trực tiếp đến trật tự, ổn định xã hội và môi trường chính trị. Nếu không kịp thời điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện chính sách để thích ứng linh hoạt, những khoảng trống này có thể trở thành kẽ hở, bị các thế lực thù địch lợi dụng nhằm tác động, gây nhiễu loạn, thậm chí phá hoại an ninh chính trị quốc gia.

Một là, tác động từ bối cảnh quốc tế phức tạp và quá trình toàn cầu hóa

Quá trình toàn cầu hóa đã mở ra những cơ hội to lớn cho Việt Nam trong tiếp cận thị trường, khoa học - công nghệ, vốn đầu tư, đồng thời thúc đẩy Việt Nam tham gia sâu rộng vào các diễn đàn quốc tế, nâng cao vị thế quốc gia. Tỷ trọng thương mại hàng hóa và dịch vụ của Việt Nam đã đạt trên 200% GDP, thuộc nhóm cao nhất thế giới, cho thấy mức độ hội nhập sâu rộng và tính mở cửa cao của nền kinh tế⁽⁷⁾.

Tuy nhiên, toàn cầu hóa cũng mang lại nhiều thách thức. Sự ảnh hưởng của các giá trị văn hóa ngoại lai, lối sống thực dụng và các quan điểm cực đoan có thể làm suy giảm bản sắc văn hóa dân tộc⁽⁸⁾, làm phai nhạt lý tưởng xã hội chủ nghĩa, đặc biệt trong giới trẻ, lực lượng quyết định tương lai đất nước⁽⁹⁾. Song song với đó, các thế lực thù địch đã triệt để lợi dụng không gian mạng để tiến hành “diễn biến hòa bình”, lan truyền thông tin xấu độc, kích động tâm lý xã hội. Những biến động quốc tế như chiến tranh Nga - Ucraina, căng thẳng Trung Đông hay

cạnh tranh chiến lược Mỹ - Trung đã và đang tạo ra các hiệu ứng bất lợi đối với an ninh khu vực, tác động gián tiếp đến an ninh chính trị trong nước⁽¹⁰⁾.

Hai là, tác động từ sự phát triển kinh tế - xã hội và mặt trái của nền kinh tế thị trường

Trong tiến trình đổi mới, kinh tế - xã hội luôn là nhân tố then chốt, ảnh hưởng trực tiếp đến an ninh chính trị. Thành tựu tăng trưởng kinh tế ổn định trong nhiều năm qua đã giúp Việt Nam trở thành một trong những nền kinh tế có sức chống chịu tốt ở châu Á. Năm 2024, Việt Nam đạt mức tăng trưởng GDP thực 7,1%, dự báo năm 2025 đạt khoảng 5,8%⁽¹¹⁾. Cùng với đó, tỷ lệ nghèo đa chiều giảm liên tục: năm 2016 là 9,9%, năm 2020 còn 4,8% và năm 2024 còn 4,06%⁽¹²⁾. Những thành tựu này góp phần củng cố nền tảng chính trị - xã hội, tăng cường niềm tin của nhân dân.

Tuy nhiên, sự phát triển cũng bộc lộ những mặt trái. Sự phân hóa giàu nghèo và bất bình đẳng giữa các nhóm xã hội, vùng miền ngày càng rõ nét. Báo cáo Phát triển con người của UNDP (năm 2021) cho thấy hệ số Gini của Việt Nam có xu hướng tăng, phản ánh sự chênh lệch thu nhập chưa được khắc phục triệt để⁽¹³⁾. Khoảng cách này nếu không được điều tiết, sẽ dễ bị lợi dụng để kích động mâu thuẫn, chia rẽ xã hội. Ngoài ra, thất nghiệp, tệ nạn xã hội và tham nhũng vẫn tồn tại, tạo ra những nguy cơ bất ổn tiềm ẩn. Đại hội XIII của Đảng đã chỉ rõ, tham nhũng, suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống là “nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ”⁽¹⁴⁾. Nhiều vụ án tham nhũng lớn được đưa ra xét xử gần đây vừa thể hiện quyết tâm của Đảng, Nhà nước, vừa cho thấy những điểm yếu mà các thế lực thù địch thường khai thác để làm suy giảm niềm tin của nhân dân.

Kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa đã đóng góp quan trọng vào việc nâng cao đời sống nhân dân, tạo nguồn lực cho quốc phòng, an ninh và củng cố niềm tin chính trị - xã hội. Thành tựu tăng trưởng liên tục trong nhiều năm qua đã giúp Việt Nam trở thành điểm sáng về phát triển trong khu vực. Tuy nhiên, tác động từ mặt trái của kinh tế thị trường đối với an ninh chính trị Việt Nam hiện nay mang tính hai mặt: vừa tạo động lực phát triển, vừa tiềm ẩn nguy cơ bất ổn. Thực tiễn đòi hỏi phải có cơ chế điều tiết hợp lý nhằm giảm thiểu bất bình đẳng xã hội, đồng thời kiên quyết phòng, chống tham nhũng, lợi ích nhóm, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, qua đó củng cố “lá chắn chính trị” của quốc gia trong bối cảnh mới.

Ba là, tác động từ văn hóa - tư tưởng đến an ninh chính trị

An ninh chính trị gắn liền với nền tảng tư tưởng - văn hóa của xã hội. Những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân đã được Đảng chỉ rõ trong Văn kiện Đại hội XIII, coi đó là nguy cơ trực tiếp đe dọa sự ổn định chính trị. Sự du nhập của văn hóa ngoại lai qua internet, mạng xã hội và các phương tiện truyền thông làm gia tăng nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Theo khảo sát, khoảng 32% thanh niên trong độ tuổi 18 - 25 cho biết họ chịu ảnh hưởng mạnh từ các xu hướng văn hóa phương Tây trong định hình lối sống và quan niệm giá trị⁽¹⁵⁾. Điều này đòi hỏi phải tăng cường định hướng tư tưởng, củng cố nền tảng văn hóa dân tộc để bảo vệ sự ổn định chính trị lâu dài.

Bốn là, tác động từ cách mạng khoa học - công nghệ

Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đem lại cả cơ hội và thách thức đối với an ninh chính trị.

Về mặt tích cực, ứng dụng công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn và điện toán đám mây đã nâng cao năng lực giám sát, dự báo, phòng ngừa các nguy cơ an ninh. Song, nguy cơ từ tội phạm mạng, tấn công mạng và chiến tranh thông tin cũng ngày càng gia tăng. Trong năm 2024, Bộ Thông tin và Truyền thông (nay sáp nhập vào Bộ Khoa học và Công nghệ) đã xử lý hơn 1.100 phản ánh thông tin xấu, sai sự thật; xử lý 8.558 website lừa đảo, vi phạm pháp luật, bảo vệ an toàn cho khoảng 1,3 triệu người dùng⁽¹⁶⁾. Cùng thời gian này, lực lượng công an cả nước đã phát hiện, triệt phá trên 2.500 vụ lừa đảo trực tuyến, riêng tại Thành phố Hồ Chí Minh đã tiếp nhận 461 vụ với thiệt hại gần 1.000 tỷ đồng⁽¹⁷⁾.

Những kết quả trên không chỉ phản ánh nỗ lực kỹ thuật và pháp lý trong xử lý vi phạm trên không gian mạng, cho thấy quyết tâm chính trị của Nhà nước trong chủ động đấu tranh, phản bác thông tin xấu, độc, sai trái, thù địch. Việc ngăn chặn, triệt phá kịp thời các vụ lừa đảo và xử lý hàng nghìn website vi phạm đã góp phần trực tiếp bảo vệ quyền lợi chính đáng của người dân, duy trì niềm tin xã hội, ngăn ngừa nguy cơ bất ổn từ không gian mạng.

Năm là, tác động từ giá trị truyền thống và sức mạnh nội sinh dân tộc

Các giá trị truyền thống như lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, cần cù, kiên cường và sáng tạo là “hệ miễn dịch xã hội” giúp Việt Nam đứng vững trước mọi thử thách lịch sử. Trong kháng chiến cũng như trong xây dựng đất nước, những giá trị này đã củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, tạo sức mạnh tổng hợp để bảo vệ độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ. Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện nay, trước tác động của lối sống thực dụng, tâm lý đám đông và lợi ích nhóm đang dần trở thành những biểu hiện tiêu cực trong đời sống xã hội. Một bộ

phận giới trẻ có xu hướng chạy theo trào lưu mạng xã hội, dễ bị tác động bởi tin giả, từ đó hình thành nhận thức lệch chuẩn, ảnh hưởng đến niềm tin chính trị - xã hội⁽¹⁸⁾. Tình trạng “lợi ích cục bộ” và chủ nghĩa cá nhân trong một số cán bộ, đảng viên “chưa được đẩy lùi”⁽¹⁹⁾, đã được Đảng chỉ rõ là nguy cơ trực tiếp làm suy yếu sức mạnh đoàn kết dân tộc. Thực tiễn cho thấy, nhiều vụ việc phức tạp trên không gian mạng bị các thế lực thù địch khai thác, thổi phồng nhằm kích động chia rẽ, gây mất ổn định chính trị - xã hội, đặc biệt là các vấn đề liên quan đến tôn giáo, dân tộc và chủ quyền biển đảo.

Do vậy, việc gìn giữ, bồi đắp và phát huy giá trị truyền thống, bao gồm lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, cần cù, sáng tạo và kiên cường cần được coi là một trụ cột của chiến lược bảo vệ an ninh chính trị quốc gia. Đây không chỉ là nền tảng tạo “sức đề kháng xã hội” trước âm mưu chống phá từ bên ngoài, mà còn là yếu tố củng cố niềm tin của nhân dân vào chế độ, bảo đảm sự ổn định chính trị bền vững và lâu dài của đất nước.

Khó khăn, hạn chế

Mặc dù công tác bảo vệ an ninh chính trị ở nước ta đã đạt nhiều kết quả quan trọng, song thực tiễn cho thấy vẫn tồn tại những khó khăn, hạn chế mang tính khách quan và chủ quan. Đây là những yếu tố làm giảm hiệu quả quản trị, thậm chí tiềm ẩn nguy cơ bất ổn nếu không có giải pháp khắc phục kịp thời.

Một là, nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân về âm mưu, thủ đoạn chống phá còn hạn chế. Việc xem nhẹ tính nguy hiểm của thông tin xấu, độc trên mạng xã hội dẫn tới tâm lý thờ ơ, thiếu cảnh giác, trong khi có cán bộ lại lúng túng khi đối diện với thủ đoạn mới của các thế lực thù địch. Hệ quả là công tác

tuyên truyền, phản bác thiếu kịp thời, tạo khoảng trống thông tin để quan điểm sai trái lấn át, từ đó làm suy giảm niềm tin của một bộ phận nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và sự ổn định chính trị - xã hội. Đây là “kẽ hở” mà các thế lực thù địch khai thác nhằm gây nhiễu loạn nhận thức, tiến tới chia rẽ nội bộ và kích động bất ổn xã hội.

Hai là, đời sống kinh tế - xã hội ở một số địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số còn nhiều khó khăn. Thu nhập thấp, cơ hội phát triển hạn chế, điều kiện giáo dục và y tế chưa đáp ứng nhu cầu khiến khoảng cách phát triển so với các khu vực khác ngày càng lớn. Khi những bức xúc về đất đai, sinh kế, môi trường chậm được giải quyết, người dân dễ rơi vào tâm lý so bì, bất mãn, từ đó trở thành đối tượng bị lợi dụng để kích động khiếu kiện, biểu tình. Nếu không được xử lý kịp thời, những điểm nóng này có thể lan rộng, đe dọa trực tiếp đến trật tự, ổn định chính trị tại địa phương và ảnh hưởng đến an ninh quốc gia.

Ba là, công tác quản lý, kiểm soát thông tin trên không gian mạng còn nhiều thách thức. Trong bối cảnh thông tin lan truyền với tốc độ cao, vượt ngoài khả năng kiểm soát hoàn toàn, các thế lực thù địch dễ dàng sử dụng mạng xã hội, nền tảng xuyên biên giới để phát tán tin giả, luận điệu sai trái, chống phá chế độ. Mặc dù Nhà nước đã có biện pháp yêu cầu gỡ bỏ nội dung vi phạm trong thời gian ngắn, song tình trạng chậm trễ vẫn xảy ra. Điều này khiến cho các thông tin độc hại có thời gian tác động, gây nghi ngờ, hoang mang trong dư luận, làm suy giảm lòng tin vào Đảng, Nhà nước. Nếu tình trạng này kéo dài, sẽ trở thành nguy cơ trực tiếp đối với an ninh chính trị, khi không gian mạng vốn là một “mặt trận mềm” lại biến thành công cụ chống phá hữu hiệu.

Bốn là, trang thiết bị, phương tiện phục vụ bảo vệ an ninh chính trị chưa đồng bộ, hiện đại. Khi các thế lực thù địch sử dụng công nghệ cao, trí tuệ nhân tạo và các kỹ thuật tấn công mạng tinh vi, sự thiếu hụt về hạ tầng kỹ thuật và nhân lực chất lượng cao của ta sẽ khiến khả năng dự báo, ngăn chặn và xử lý bị hạn chế. Ở nhiều địa phương, năng lực tác chiến về an ninh mạng còn yếu, làm gia tăng khoảng cách giữa trung ương và cơ sở trong ứng phó. Hệ quả là công tác bảo vệ an ninh chính trị bị động trước các tình huống phức tạp, không kịp thời ngăn chặn nguy cơ bùng phát thành “điểm nóng”. Điều này tác động trực tiếp đến sự ổn định chính trị - xã hội, ảnh hưởng đến uy tín và năng lực quản trị của Nhà nước.

2.2. Giải pháp bảo đảm an ninh chính trị ở Việt Nam hiện nay

Trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế sâu rộng hiện nay, bảo vệ an ninh chính trị không chỉ là yêu cầu khách quan để giữ vững ổn định chính trị - xã hội, mà còn là điều kiện tiên quyết để đất nước phát triển bền vững. An ninh chính trị gắn liền với sự tồn vong của chế độ, với năng lực lãnh đạo của Đảng và sự gắn bó máu thịt giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Vì vậy, nhiệm vụ này đòi hỏi phải có một hệ thống giải pháp toàn diện, đồng bộ, vừa mang tính cấp bách, vừa mang tính chiến lược lâu dài.

Một là, nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng, củng cố “sức đề kháng” trước các tác động xuyên tạc, chống phá

Thực tiễn cho thấy, một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân chưa thật sự nhạy bén trong nhận diện âm mưu, thủ đoạn ngày càng tinh vi của các thế lực thù địch. Thậm chí, sự thờ ơ hoặc thiếu cảnh giác với thông tin xấu, độc trên không gian mạng đã làm xuất hiện

những khoảng trống trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đây là nguyên nhân dẫn đến việc các quan điểm sai trái có thể lan rộng, ảnh hưởng đến niềm tin xã hội. Do đó, cần coi công tác giáo dục chính trị, tư tưởng là một “trụ cột chiến lược” trong bảo vệ an ninh chính trị. Việc đẩy mạnh tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước phải được tiến hành thường xuyên, linh hoạt và gắn với thực tiễn. Đồng thời, khắc phục tình trạng “lười học”, “ngại học” lý luận chính trị trong một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân, nhằm nâng cao năng lực tự bảo vệ, tự phản biện và chủ động tham gia đấu tranh trên không gian tư tưởng - lý luận.

Hai là, phát triển kinh tế - xã hội theo hướng bền vững, tạo nền tảng vật chất cho bảo đảm an ninh chính trị

Một trong những hạn chế đã được chỉ ra là ở những địa bàn còn khó khăn, tình trạng đói nghèo, thất nghiệp, thiếu cơ hội phát triển dễ bị các thế lực xấu lợi dụng để kích động bất ổn. Kinh nghiệm quốc tế và trong nước đều cho thấy, nơi nào đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được bảo đảm, nơi đó trật tự chính trị - xã hội ổn định hơn. Do đó, phát triển kinh tế không chỉ nhằm mục tiêu tăng trưởng, mà còn mang ý nghĩa củng cố sức mạnh chính trị - xã hội. Cần tiếp tục đổi mới mô hình tăng trưởng, chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ, phát triển kinh tế số và kinh tế xanh. Quan tâm đặc biệt đến các vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số thông qua chính sách an sinh xã hội, đầu tư hạ tầng, giáo dục - đào tạo. Đây là những giải pháp “gốc” nhằm thu hẹp

chênh lệch, nâng cao niềm tin, tạo sự đồng thuận xã hội - yếu tố then chốt để vô hiệu hóa âm mưu lợi dụng khó khăn kinh tế - xã hội nhằm chống phá chế độ.

Ba là, nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng và hiệu quả quản trị quốc gia, coi đây là nhân tố quyết định giữ vững ổn định chính trị

Một thực tế không thể phủ nhận là các hành vi tham nhũng, tiêu cực, lợi ích nhóm đã làm xói mòn niềm tin của nhân dân, trở thành nguy cơ trực tiếp đối với ổn định chính trị. Vì vậy, cần tiếp tục xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp “đủ đức, đủ tài, đủ tâm”, có năng lực lãnh đạo, tư duy chiến lược và bản lĩnh chính trị vững vàng. Đảng cần kiên quyết, kiên trì đẩy mạnh công tác xây dựng, chỉnh đốn, phòng chống tham nhũng, tiêu cực; đồng thời, tăng cường cơ chế kiểm soát quyền lực để ngăn ngừa suy thoái. Song hành với đó là phát huy dân chủ, nhất là dân chủ ở cơ sở, bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân thông qua phương châm “*dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*”. Đây không chỉ là biện pháp củng cố niềm tin, mà còn là phương thức phát huy sức mạnh toàn dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh chính trị quốc gia.

Bốn là, kiểm soát, định hướng thông tin trên không gian mạng, coi đây là một nhiệm vụ trọng tâm, cấp thiết

Trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, không gian mạng trở thành “mặt trận hàng đầu” mà các thế lực thù địch lợi dụng để thực hiện “diễn biến hòa bình”, chiến tranh thông tin và phá hoại tư tưởng. Thực tiễn cho thấy, công tác quản lý, kiểm soát thông tin vẫn còn bất cập, dẫn đến tình trạng tin giả, tin xấu độc lan truyền nhanh chóng, gây hoang mang, chia rẽ, tác động trực tiếp đến niềm tin chính

trị - xã hội. Để khắc phục hạn chế này, cần tiếp tục hoàn thiện thể chế, hành lang pháp lý về an ninh mạng và bảo vệ dữ liệu cá nhân. Đồng thời, tăng cường năng lực dự báo, phân tích, xử lý tình huống, gắn quản lý với cung cấp thông tin chính thống kịp thời, chính xác, có tính định hướng dư luận. Quan trọng hơn, phải kết hợp chặt chẽ giữa quản lý của Nhà nước và sự chủ động tham gia của xã hội, biến “mặt trận mạng” thành một không gian an toàn, lành mạnh để phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Năm là, xây dựng lực lượng bảo vệ an ninh chính trị tinh nhuệ, hiện đại, có khả năng tác chiến đa chiều, đáp ứng yêu cầu mới

Một trong những khó khăn lớn hiện nay là sự thiếu đồng bộ về trang thiết bị, công nghệ và nguồn nhân lực giữa trung ương và địa phương, nhất là ở cơ sở. Trong khi đó, các thế lực thù địch ngày càng sử dụng công nghệ cao, trí tuệ nhân tạo và kỹ thuật tấn công mạng tinh vi để chống phá. Vì vậy, cần ưu tiên hiện đại hóa lực lượng an ninh, đầu tư trang thiết bị, công nghệ tiên tiến, tăng cường khả năng dự báo chiến lược, chủ động phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn và xử lý hiệu quả các mối đe dọa an ninh chính trị. Quan tâm bảo đảm chế độ, chính sách đãi ngộ để cán bộ, chiến sĩ an ninh yên tâm công tác; có chính sách thu hút, trọng dụng nhân lực chất lượng cao, nhất là trong lĩnh vực công nghệ thông tin, an ninh mạng. Đây là giải pháp then chốt, trực tiếp tạo thế và lực mới, bảo đảm an ninh chính trị trong thời kỳ hội nhập quốc tế và chuyển đổi số toàn diện.

3. Kết luận

An ninh chính trị ở nước ta hiện nay đang đứng trước những cơ hội và thách thức đan xen, vừa mang tính khách quan từ bối cảnh quốc tế, toàn cầu hóa và sự phát triển nhanh chóng của

khoa học - công nghệ, vừa mang tính chủ quan xuất phát từ hạn chế nội tại trong quản trị xã hội, sự phân hóa giàu nghèo, mặt trái của kinh tế thị trường và những biểu hiện suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống.

Trong bối cảnh đó, bảo vệ an ninh chính trị không chỉ là nhiệm vụ trung tâm, thường xuyên, mà còn là điều kiện tiên quyết bảo đảm sự phát triển bền vững của đất nước. Điều này đòi hỏi phải kết hợp đồng bộ nhiều giải pháp như đã nêu. Bảo vệ an ninh chính trị phải luôn gắn với phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, sự đồng thuận xã hội và sự tham gia tích cực của nhân dân. Truyền thống yêu nước, đoàn kết, kiên cường của dân tộc là “lá chắn mềm” nhưng bền bỉ, kết hợp với “lá chắn cứng” của pháp luật, cơ chế, lực lượng an ninh hiện đại, sẽ tạo nên nền tảng vững chắc cho việc giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa □

Ngày nhận bài: 09-9-2025; Ngày bình duyệt: 06-10-2025; Ngày duyệt đăng: 22-10-2025.

Email tác giả: tringquochung.t01@gmail.com

(1) VietnamPlus: *People's Public Security - Key pillar of national peace*, <https://en.vietnamplus.vn>, 07-8-2025.

(2) VietnamPlus: *Party chief points out eight lessons learned by People's Public Security Force*, <https://en.vietnamplus.vn>, 16-8-2025.

(3) Le My: *Vietnam pushes cross-border platforms to remove nearly 16,000 violations in 2024*, <https://vietnamnet.vn/en>, 02-01-2025.

(4) VNN: *10,000 domain names blocked, 10 million users protected*, <https://mic.gov.vn>, 12-4-2024.

(5) Nghị định số 13/2023/NĐ-CP ngày 17-4-2023 của Chính phủ về bảo vệ dữ liệu cá nhân.

(6) Trong Dat: *Vietnam implements 24-hour rule for social media content violations*, <https://vietnamnet.vn/en>, 29-11-2024.

(7) World Bank: *Vietnam: Taking Stock - Accelerating Economic Reform to Enhance Productivity and Create Jobs*, Washington, DC, 2020, p.15.

(8) Nguyễn Hữu Quý: *Nguy cơ phai nhạt bản sắc văn hóa dân tộc*, <https://nhandan.vn>, 03-12-2021.

(9) Đinh Hương Giang: *Tác động của toàn cầu hóa đến an ninh văn hóa và ứng phó của Việt Nam*, <https://tapchicongsan.org.vn>, 11-12-2018.

(10) International Institute for Strategic Studies (IISS): *The Military Balance 2023*, London, Routledge, 2023, p.41.

(11) World Bank: *Vietnam Macro Poverty Outlook: Country - by - Country Analysis and Projections for the Developing World*, Washington, DC, 2024.

(12) Tạp chí Lao động & Xã hội: *Multidimensional poverty rate nationwide drops to 4.06% in 2024*, <https://laodongxahoi.tcnnd.vn>, 12-02-2025.

(13) United Nations Development Programme (UNDP): *Human Development Report 2021/2022: Uncertain Times, Unsettled Lives - Shaping our Future in a Transforming World*. New York, 2021.

(14) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.II. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.213.

(15), (18) Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam: *Báo cáo xã hội học về thanh niên Việt Nam trong thời kỳ hội nhập*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 2022.

(16) Trọng Đạt: *Chặn, gỡ hàng nghìn tài khoản, thông tin xấu độc trên Facebook, TikTok*, <https://vietnamnet.vn>, ngày 01-12-2024.

(17) Nhóm PV: *Công an TPHCM tiếp nhận 461 vụ lừa đảo trên mạng với số tiền thiệt hại 982 tỷ đồng*, <https://congan.com.vn>, ngày 18/12/2024.

(19) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I. Sđd, tr.95.